

**Homeli e mbajtur nga Imzot Angelo Massafra me rastin e
30-vjetorit të Meshës së Papa Gjon Palit II në Katedralen e Shkodrës
1993 - 25 prill - 2023**

Qofte levduar Jezu Krishti!

Ndërsa Kisha universale kremton festën e Shën Markut Ungjilltar, Kisha jonë e Shqipërisë përkujton një ngjarje të rëndësishme historike: vizitën apostolike të Shën Gjon Palit II dhe shugurimin e ipeshkvijve të parë pas ardhjes së demokracisë në vendin tonë.

Kujtimi i këtij përvjetori nuk mund të jetë thjeshtë një datë në kalendar, por ka për detyrë që të sjellë në kujtesën e mendjes dhe të zemrës domethënien e asaj ngjarje te ata që e jetuan dhe që t'u transmetojë atyre që nuk kishin lindur ende, por që sot e kremtojnë këtu së bashku me ne, përmbajtjen e saj më të thellë.

Shën Gjon Pali II, si njohës i mirë i pasojave të rënda që çdo formë diktature shkakton pashmangshmërisht te ndërgjegjet e njerëzve, deshi të ishte i pranishëm në mesin e popullit tonë si udhërrëfyes shpirtëror i Kishës Katolike, ashtu edhe si udhëheqës i njohur botërisht, për t'u dhënë shpresë atyre që sapo kishin rifituar lirinë e tyre pas shumë vitesh shtypje.

Dhe fjalët që ai tha në atë ditë të paharrueshme ndihem i detyruar t'i citoj sot gjatë kësaj homelie, sepse ato përfaqësojnë thelbin e mesazhit të tij dhe përshkruajnë kuptimin e veprës apostolike që është kryer nga Kisha Katolike në Shqipëri gjatë këtyre tridhjetë viteve. Ai tha: *“Nuk duhet ta harroni atë që ndodhi! Është e drejtë që të shikoni gjithmonë përpara për të ndërtuar një të ardhme të lirë dhe në masën e njeriut; por, është e nevojshme edhe që të keni parasysh përvojën e kaluar, për të shmangur përsëritjen e të njëjtave gabime të një periudhe kaq të tmerrshme. Ajo që ka ndodhur në Shqipëri është diçka që nuk është shënuar kurrë në histori. (...) Por kur gjithçka dukej e humbur, ishte pikërisht atëherë që erdhi çlirim”*.

Të dashur vëllezër dhe motra, kjo ka qenë puna e Kishës sonë gjatë gjithë këtyre viteve; punë që nuk ka mbaruar ende, por duhet të kemi parasysh se rreziku i harresës është gjithnjë aty. Është e drejtë që brezat e rinj të ecin përpara drejt së ardhmes... dhe kjo vlen edhe për ne! Por jo pa pasur parasysh të kaluarën. Në fakt, siç thuhej dikur, nëse historia nuk është “mësuese e jetës”, atëherë realisht rrezikojmë të përsërisim të njëjtat gabime.

Dhe ndoshta nuk po e konsiderojmë mjaftueshëm rrezikun e diktaturave të reja e më të fshehta... duke filluar nga diktaturat dixhitale dhe mediatike në të cilat jemi zhytur dhe që na skllavërojnë pa e kuptuar. Shën Pjetri, në leximin e parë të kësaj Meshe, na kujtoi këtë: *“Jini të përkormë dhe rrini zgjuar! Armiku juaj, djalli, porsì luan uluritës, endet këndeje dhe andej duke kërkuar (kë) të përpijë. Të fortë në fe kundërshtoni duke e ditur se po të njëjtat vuajtje i pësojnë vëllezërit tuaj në fe të shpërndarë nëpër botë”* (1 Pjt 5,8-9).

Dhe Papa e mbylli fjalën e tij duke thënë: *“E dashur Kishë, Bashkësi Katolike e Shqipërisë, ji e sigurt dhe shikoje të ardhmen tënde me optimizëm! Ashtu si në të kaluarën ke ditur t'i qëndrosh besnike të vetmit Zot Jezu Krisht, edhe me çmimin e sakrificës supreme të jetës, ji e gatshme tani që ta pranosh me gatishmëri Ungjillin e dashurisë hyjnore dhe t'i dëshmosh me guxim të gjitha kërkesat e tij. Jep shembullin e një dashurie pa kushte, të një dashurie që shkon përtej ofendimeve dhe që madje, duke i harruar ato, është gati të falë përndjekësit e vet”*.

Edhe kjo vepër e mëshirës së faljes është çuar përpara me bujari nga Kisha Katolike.

Duke filluar nga Martirët që falnin para se të pushkatoheshin. Edhe Meshtarët dhe rregulltarët e mbijetuar që kam takuar dhe që personalisht kam njohur i kanë falur torturuesit e tyre (roje dhe torturues), ja disa shembuj:

Atë Daniel Dajani: *“I fal të gjithë ata që më kanë bërë keq. Jam i lumtur që po vdes i pafajshëm dhe jo fajtor. Prindërit e mi duhet t'i japin Dom Zef Shllakut ofertë për dy Meshë”*;

Mark Çuni: *“I fal të gjithë ata që më gjykuan, që më dënuan dhe ata që janë përgjegjës për ekzekutimin tim. Thuajini nënës sime që të paguajë një borxh prej 15 napolonash që i kam Ludovik Rashës. Rroftë Krishti Mbret dhe Rroftë Shqipëria”*;

Qerim Sadiku: *“I fal të gjithë ata që në çdo moment më kanë bërë keq. I fal edhe ata që më dënuan me vdekje dhe ata që do të më ekzekutojnë. Rroftë Krishti Mbret dhe Rroftë Shqipëria”*.

Po ashtu, sa herë e kemi bërë veten mjete pajtimi dhe paqeje! Sa herë ua kemi mbyllur gojën instinkteve të hakmarrjes dhe të gjakmarrjes! Sa familje ka pajtuar dhe vazhdon të pajtojë Kisha Katolike, me meshtarët dhe laikët e saj më të përkushtuar.

Të dashur vëllezër e motra, mandatin e të Ringjallurit e kemi dëgjuar sërish sot nga goja e Shën Markut: “*Dilni*”, “*Pagëzoni*”, “*Dëboni djajtë*”, “*Flisni gjuhë të reja*”, “*Shëroni të sëmurë*” (Mk 16,15-18): me të vërtetë puna e Kishës duhet të realizohet sipas këtyre parametrave ungjillorë. Prandaj, detyra jonë e parë kishtare (dhe nënkuptoj Kishën si një e tërë me barinj, rregulltarë, rregulltare dhe laikë, në shpirtin e Sinodit që po përjetojmë) është ta vazhdojmë veprën e Krishtit, i cili “*përshkoi vendin duke bërë mirë dhe duke shëruar të gjithë*” (Vap 10,38). Sfida të reja na dalin përpara:

“*Dilni*”: sfida misionare që nuk lejon kërkimin e rehative tona;

“*Pagëzoni*”: jo aq aspekti ritual, sesa sfida e ungjillizimit të ri;

“*Dëboni djajtë*”: sfida e shoshitjes për ta dalluar të keqen dhe për ta denoncuar atë;

“*Flisni gjuhë të reja*”: sfida e areopagëve të rinj, e vendeve dhe e gjuhëve të reja të kumtimit;

“*Shëroni të sëmurë*”: sfida e një mëshirë të përtërirë ndaj të plagosurve të kohës sonë.

Dhe nëse mandati i Gjon Palit II dhënë Kishës në Shqipëri tridhjetë vjet më parë kaloi përmes Ipeshkvijve që shuguroi më 25 prill (i kujtojmë me dashuri: Frano Illinë, Zef Simonin, Rrok Mirditën dhe Robert Ashtën), ai mandat sot i ripërtërihet një Kishe në të gjithë përbërësit e saj: çdo i pagëzuar, pavarësisht nga roli që luan brenda bashkësisë kishtare, duhet të ndihet i veshur me këtë mandat dhe të angazhohet për ta përmbushur atë.

Vëllezër e motra, na takon neve detyra e mrekullueshme e realizimit dhe e ndërtimit të Kishës në këtë kohë. E urojmë sinqerisht këtë gjë dhe kërkojmë mbështetjen e Marisë Shumë të Shenjtë, Nënës së Këshillit të Mirë, të Shenjtes Nënë Terezë të Kalkutës dhe të Martirëve tanë të Lumë të Shqipërisë. Në fakt, detyra që na pret nuk do të jetë pa vështirësi, por do të jetë edhe plot me kënaqësi në Zotin.

E mbyll me të njëjtat fjalë që dëgjuam nga Shën Pjetri sot: “*Hyji, burimi i çdo hiri, i cili ju grishi në lumturinë e vet të amshuar në Jezu Krishtin, Ai, mbasi të vuani për pak kohë, do t’ju përsosë, do t’ju përforcojë, do t’ju japë fuqi dhe do t’ju bëjë të patrandshëm. Ai sundoftë në shekuj të shekujve. Amen!*” (1 Pjt 5,10).